

УДК 342.7:351.745:004

DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/2026-19-32>**Яременко О.І.**

кандидат наук з державного управління, доцент,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3053-2257>

Вітюк О.О.

кандидат історичних наук, старший викладач,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-1749-507X>

ДЕРЖАВНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ СЕРВІСІВ ІД–ДОКУМЕНТУВАННЯ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ДОБИ

У статті здійснено комплексне теоретико-правове та прикладне дослідження проблем державного адміністрування сервісів ІД–документування та електронної ідентифікації (eID) в умовах системної цифровізації публічного сектору. Визначено трансформацію юридичної природи ідентифікації особи від традиційного паперового документування до функціонування динамічного реєстрового запису. Проаналізовано співвідношення між підвищенням ефективності надання публічних послуг та дотриманням конституційних гарантій прав і свобод людини. Особливу увагу приділено питанням захисту персональних даних, забезпеченню кіберстійкості критичної інформаційної інфраструктури, запобіганню цифровому нерівноправ'ю та сегрегації. За результатами дослідження обґрунтовано концептуальні напрями вдосконалення публічного адміністрування у сфері цифрової ідентифікації.

Ключові слова: державне адміністрування, ІД–документування, електронна ідентифікація (eID), конституційні права, захист персональних даних, Єдиний державний демографічний реєстр, Портал Дія, кібербезпека.

Yaremenko Oleksandr, Vitiuk Oleksandr

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

GOVERNMENT ADMINISTRATION OF ID DOCUMENTATION SERVICES: CONSTITUTIONAL AND LEGAL CHALLENGES OF THE DIGITAL AGE

The purpose of this study is to conduct a comprehensive theoretical, legal, and applied analysis of the public administration of ID documentation and electronic identification (eID) services in the context of the systematic digitization of the public sector, as well as to identify constitutional and legal challenges and develop scientifically grounded recommendations for improving this area. The study is based on the application of general and specialized scientific methods of inquiry. The formal-legal method was used to analyze the provisions of current legislation in the field of electronic identification and personal data protection; the systemic-structural method made it possible to reveal the nature of the transition from traditional paper-based documentation to dynamic registry records. The comparative legal method was applied to compare national practices with European standards, and the legal modeling method was used to formulate conceptual directions for optimizing public administration. Key trends in the transformation of the legal nature of personal identification in the context of the digitalization of public administration have been identified. It has been demonstrated that modern ID documentation goes beyond purely technical procedures, taking on a constitutional and legal dimension. The balance between improving the efficiency of public service delivery and upholding constitutional guarantees of human rights and freedoms has been analyzed. An assessment of cybersecurity threats to state registries and the protection of personal data has been conducted, and the risks of the «digital divide» have been outlined. Key conflicts have been identified between the need for the rapid digitization of public services and the necessity of strictly adhering to constitutional guarantees of privacy, personal data protection, and the right to a private life. The results obtained and the conceptual directions for improving public administration that have been formulated can be used in lawmaking to align national legislation with European Union standards, in the practical work of public authorities implementing state policy in the areas of migration and digital identification, as well as in the educational process when teaching specialized courses in public management and administration.

Keywords: public administration, ID documentation, electronic identification (eID), constitutional rights, personal data protection, Unified state demographic register, Diya Portal, cybersecurity.

Постановка проблеми. Стрімка трансформація публічного управління під впливом цифрових технологій змінила традиційне уявлення про механізми взаємодії між державою та громадянином. Наша держава посідає провідні позиції у сфері впровадження електронних публічних послуг, зокрема за рахунок створення нормативної та технологічної бази для функціонування е-паспортів у мобільному застосунку «Дія».

Визнання цифрових документів на рівні з фізичними аналогами стало важливим кроком у спрощенні адміністративних процедур.

Перенесення процедур ідентифікації в цифру несе із собою чимало серйозних конституційно-правових головоломок. Найперше це стосується безпеки приватності, ризиків зламу чи витоку з централізованих баз, збереження особистої автономії та рівних можли-

ностей для всіх громадян у користуванні державними послугами. Звісно, швидкі та зручні електронні сервіси (eID) значно покращують якість роботи держави. Але водночас накопичення величезних масивів персональних і біометричних даних, шеринг документів через єдині платформи та повна автоматизація ідентифікації створюють чимало нових прихованих ризиків правової та цифрової вразливості, які ще належить серйозно осмислити.

Головна проблема – як теоретична, так і практична – полягають у тому, що ми досі не маємо цілісної та збалансованої концепції цифрового документування. Нам поки що не вдається знайти ту саму золоту середину, щоб і держава почувалася безпечно та ефективно керувала процесами, і права з приватністю звичайних людей залишалися абсолютно недоторканими в онлайн-просторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика цифрової трансформації публічного управління та захисту прав людини в цифрову добу перебуває в центрі уваги багатьох вітчизняних науковців. Правове регулювання та реалізація конституційних прав людини в умовах цифрової трансформації висвітлено у статті Н. Верлос [2], яка наголошує, що у процесі цифрової трансформації перелік конституційних прав людини поступово розширюється та отримує якісне оновлення змістової інтерпретації. Дослідниця звертає увагу на те, що потенціал цифрових технологій в українському конституційному праві поки що розкритий далеко не повністю. Серед головних завдань на майбутнє вона бачить розвиток мережових зв'язків, зручних технологій для контролю і планування, а також створення оновленої системи цифрових прав громадян. У роботі Є. Новікова [8] розглядається питання виявлення конституційно значущих загроз, пов'язаних з цифровізацією та пропозиції щодо розробки конституційної контрстратегії.

Дослідницька стаття І. Пивовар [9] присвячена питанням адаптації національного законодавства до зближення з країнами ЄС в частині захисту персональних даних. Проаналізовано Угоду про асоціацію з ЄС, де Україна взяла на себе зобов'язання адаптувати своє законодавство у сфері захисту персональних даних до європейських стандартів, зокрема до актів ЄС, та результати її реалізації. М. Савчин [13] акцентував увагу на захисті персональних даних в умовах війни. Він зазначав, що використання засобів диджиталізації запровадило багато елементів електронного урядування, забезпечивши доступність адміністративних послуг навіть в умовах війни, хоча держава була змушена закрити державні реєстри з міркувань захисту персональних даних.

Питання транскордонної передачі персональних даних та порядку документування процесів, пов'язаних з обробкою персональних даних, висвітлено до праці М. Беми та І. Городиського [1]. Змістовно проаналізовано міжнародну практику у сфері захисту персональних даних та вказують на наявність у володільця обов'язку детально фіксувати та документувати свою діяльність щодо їх обробки.

У статті О. Гапонова [3] детально проаналізовано регулювання адміністративних послуг, які надаються Державною міграційною службою України. Автор зазначає, що на сайті Державної міграційної

служби України існує можливість в електронній формі подати заяву та сформулювати свою справу для подальшого отримання адміністративної послуги, що значно оптимізує час обробки документів та мобільність надання послуги. Більш того в нормах цивільно-процесуального законодавства однією із форм є електронна, а право звернення до суб'єкта публічної адміністрації в електронній формі є правом особи. Також, на сьогоднішній день, особливого значення набув Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [11], в якому визначено правові та організаційні засади створення та функціонування Єдиного державного демографічного реєстру та видачі документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, а також права та обов'язки осіб, на ім'я яких видані такі документи. Державна міграційна служба України є розпорядником Реєстру та суб'єктом, який при наданні адміністративних послуг в сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів має право користуватися відомостями, що в ньому містяться.

Практиці надання електронних послуг у сфері міграції та громадянства присвячена стаття І. Тищенко [14], у якій проведено аналіз практики надання адміністративних послуг Державною міграційною службою України. Наголошено, що протягом останніх років триває процес удосконалення діяльності Державної міграційної служби України у сфері надання електронних послуг, зміни відбуваються в напрямі активного впровадження інформаційних технологій, ведення електронних реєстрів, захисту інформації, запровадження автоматизованого обміну інформацією між цим органом та іншими органами державної влади, а також підвищення кваліфікації працівників.

Однак, незважаючи на значний доробок, динамічний розвиток законодавства та виникнення нових безпекових викликів зумовлюють необхідність подальших розробок у напрямі державного адміністрування eID-сервісів.

Формування цілей статті (постановка завдання).

Мета дослідження полягає у розкритті сутності та системних викликів державного адміністрування сервісів ID-документування в умовах цифровізації, а також у розробці пропозицій щодо оптимізації нормативно-правового регулювання зазначеної сфери з дотриманням конституційних стандартів прав людини. Аналіз нормативно-правового забезпечення функціонування сервісів ID-документування та електронної ідентифікації (eID) в Україні дозволить виявити та систематизувати конституційно-правові виклики, пов'язані з диджиталізацією сервісів документування, з акцентом на захист права на приватність, забезпечення кібербезпеки державних інформаційних ресурсів та запобігання цифровому нерівноправ'ю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державне управління у сфері документування зводилося переважно до видачі матеріальних носіїв – паперових паспортів чи пластикових карток, які засвідчували особу та її зв'язок із державою. Проте запуск Єдиного

державного демографічного реєстру (далі – ЄДДР) [11] повністю змінив цей підхід. Тепер акцент змістився з самого фізичного документа на запис у базі даних. Головними рисами нової моделі стали унікальний номер запису (УНЗР), перевірка особи в реальному часі за допомогою цифрових довірчих сервісів, а також Портал «Дія», який перетворився на головну точку доступу до всіх послуг і шерингу документів.

Однак, діджиталізація процедур документування створює низку серйозних викликів для конституційно-правового порядку. На нашу думку, важливо наголосити на непорушності ст. 32 Конституції України [7], оскільки централізація біометричних та персональних даних у державних реєстрах створює ризик надмірного контролю з боку держави. Запобігання створенню «тотального профілю громадянина» вимагає суворого розмежування доступу між різними реєстрами та заборони їх безпідставного об'єднання.

В умовах дії режиму воєнного стану, стало чітко видно, наскільки вразливими є наші державні електронні сервіси для хакерських атак. Тому захист головних баз даних, таких як ЄДДР – це вже давно не просто технічна робота, а прямий конституційний обов'язок держави, яка має захищати і свій суверенітет, і безпеку кожного громадянина. Коли держава повністю переходить на цифровий формат, не можна забувати про людей, які не мають доступу до інтернету чи нормальних гаджетів – інакше це виходить чимала дискримінація. Саме тому держава зобов'язана обов'язково залишати звичні паперові та офлайн-формати через ЦНАПи для всіх, кому так зручніше чи життєво необхідно.

Внесена до ЄДДР інформація є конфіденційною. Нерозголошення конфіденційної інформації гарантується державою. Збирання, зберігання, використання та захист інформації, що міститься у ЄДДР, здійснюються відповідно до закону. Головна мета ведення ЄДДР – швидка та безпомилкова ідентифікація особи, що необхідно для прозорості взаємодії між громадянами та державою. ЄДДР ведеться для: оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення або знищення документів (паспортів, посвідчень); ведення точного обліку реєстрації місця проживання або перебування особи; забезпечення швидкого надання адміністративних послуг [11]. Інформація вноситься до ЄДДР у випадках оформлення паспортних документів вперше або їх обміну; реєстрації актів цивільного стану; при зміні місця реєстрації (проживання); за особистим бажанням громадянина, якщо його дані ще не були внесені до системи.

Витяг з ЄДДР є офіційним документом, який підтверджує, що інформація про вас внесена до бази даних. У 2026 р. процес його отримання став ще зручнішим. Отримати витяг можна кількома способами: онлайн через портал або застосунок «Дія»; офлайн у ЦНАП; у підрозділах Державної міграційної служби України; поштовою запитом.

Для досягнення балансу між публічним (швидкість, зручність) та приватним інтересом (безпека, приватність) пропонуємо варіант реалізації комплексного підходу із зазначенням сфери реформування, заходів по реалізації та очікуваного ефекту. У нормативно-правовій сфері реалізація заходів по гармонізації із регламентом eIDAS 2.0 (оновлений регламент Європейського Союзу про електронну ідентифікацію

та довірчі послуги) [15] та прийняття нового Закону «Про захист персональних даних», дозволить впровадити міжнародні стандарти приватності та безпеки. Технічна сторона взаємодії охоплює реалізацію принципу *Privacy by Design* (конфіденційність за замовчуванням) та технологію децентралізованої ідентичності (SSI), яка використовує криптографію, децентралізовані ідентифікатори та верифіковані облікові дані (VCs) на рівні протоколу для мінімізації обсягу даних, що передаються під час верифікації. В інституційній сфері є бажаним, на нашу думку, посилення повноважень Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у сфері контролю за обробкою даних, щоб нагляд за діяльністю суб'єктів публічного адміністрування став незалежним.

Сервіси ID-документування та електронної ідентифікації (eID) в Україні є базовим елементом цифровізації публічного сектору. Вони забезпечують перехід від паперової бюрократії до автоматизованої взаємодії між державою, громадянами та бізнесом.

Функціональна сутність вітчизняної системи eID полягає в перенесенні підтвердження особистості з фізичних носіїв у цифровий простір при реалізації електронної ідентифікації (eID) та ID-документування. При eID процес використання персональних ідентифікаційних даних в електронній формі, що однозначно визначають фізичну або юридичну особу (реалізується через BankID, КЕП, «Дія.Підпис»), ID-документування створює цифрові аналоги офіційних документів (е-паспорт, е-посвідчення водія тощо), які формуються на основі даних із державних реєстрів і відображаються у мобільному застосунку.

Правове регулювання цієї сфери в Україні є багаторівневим і базується на таких нормативно-правових актах, зокрема, Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [6] визначає правові та організаційні засади eID, рівні довіри до засобів ідентифікації та правила надання кваліфікованих електронних довірчих послуг; Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [11], який регулює порядок обробки біометричних і персональних даних громадян для оформлення документів, що посвідчують особу; Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [11], яким було закріплено повну юридичну рівність е-паспорта та е-паспорта для виїзду за кордон із фізичними носіями (ID-карткою та закордонним паспортом); Закон України «Про захист персональних даних» [12], яким встановлено межі використання, обробки та захисту конфіденційних даних осіб у ході цифрової ідентифікації; постановою Кабінету Міністрів України «Питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг» [10] чітко визначено порядок надання електронних публічних та адміністративних послуг громадянам.

Система електронної ідентифікації (eID) в Україні працює наступним чином: вона базується на «начинці» у вигляді потужних внутрішніх баз даних та «обгортці» – зручному інтерфейсі, через який ми з вами всім цим користуємося щодня. Якщо ЄДДР

виступає єдиною державною інформаційно-телекомунікаційною системою, в якій накопичується, зберігається та обробляється інформація про особу для формування документів, то Портал «Дія» є платформою, що інтегрує інформаційні системи державних органів та забезпечує доступ громадян до eID-сервісів.

Враховуючи це у звичному житті, ми можемо оцінити переваги і ризики в eID, з точки зору переваг та ризиків для різних сфер застосування. У публічному управлінні до переваг віднесемо швидкість надання послуг, мінімізацію людського чинника та корупційних ризиків, водночас, надмірна централізація даних може створити ризики для кібератак та витоків інформації. Для громадяни до переваг в eID віднесемо, перш за все, зручність та можливість реалізації своїх прав без наявності паперових документів, однак, для певної категорії наших громадян це викличе ризик цифрової дискримінації через відсутність доступу до технологій або інтернету. Застосовуючи eID-сервіси, наша держава зробить досить серйозний крок до наближення до технічних стандартів ЄС, але для цього варто повноцінно відповідати технології eIDAS 2.0.

Враховуючи викладене зазначимо, що діджиталізація сервісів документування та ідентифікації повинна відбуватися не за рахунок послаблення захисту прав людини, а через технологічне забезпечення її приватності.

Висновки. У результаті проведеного дослідження уточнено та доведено зміну юридичної природи ідентифікації особи в цифрову добу. ID-документування трансформується з механічної процедури видачі фізичного (паперового чи пластикового) носія у динамічний процес управління електронним реєстровим записом у єдиних державних інформаційних системах.

Обґрунтовано, що цифрова ідентифікація виходить за межі суто технічної або адміністративної процедури

і набуває фундаментального конституційно-правового значення, оскільки виступає базова передумова реалізації широкого спектра суб'єктивних прав і свобод громадян.

Дослідженням виявлено та систематизовано ключову суперечність сучасної системи публічного адміністрування. Конфлікт між прагненням держави забезпечити максимальну оперативність, доступність і сервісність публічних послуг через діджиталізацію з одного боку, та необхідністю беззастережного дотримання конституційних гарантій приватності, захисту персональних даних та недоторканності особистого життя – з іншого. Централізація біометричних і персональних даних створює загрозу надмірного втручання держави у приватну сферу та створення «тотального цифрового профілю» особи.

Доведено, що безпека персональних даних та стійкість державних реєстрових систем до кібератак є фундаментальною складовою не лише правопорядку, а й національної безпеки та державного суверенітету в умовах цифрових загроз. Визначено ризик виключення з публічно-правових відносин вразливих категорій громадян, які не мають належного рівня цифрової грамотності, технічного забезпечення або свідомо відмовляються від засобів eID. Державне адміністрування зобов'язане забезпечити рівність прав шляхом збереження альтернативних, недискримінаційних офлайн-каналів документування.

Результати дослідження мають практичну цінність і можуть бути використані у законотворчій діяльності для вдосконалення спеціального законодавства України у сфері захисту персональних даних, функціонування ЄДДР та довірчих послуг відповідно до норм ЄС та практичній діяльності органів публічної влади для оптимізації державної політики у сферах міграції, цифрового розвитку та адміністрування електронних реєстрів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бем М., Городиський І. Захист персональних даних: правове регулювання та практичні аспекти. Науково-практичний посібник. Council of Europe Publishing F-67075 Strasbourg Cedex, 2021. 157 с. URL: <https://rm.coe.int/handbook-pers-data-protect-2021-web/1680a37a69>
2. Верлос Н. Конституціоналізація цифрових прав людини: вітчизняна практика та зарубіжний досвід. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 2. С. 129–133. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2.2020.21>
3. Гапонов О. О. Теоретико-правовий аналіз нормативно-правових основ регулювання адміністративно-правових послуг, що надаються Державною міграційною службою України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. № 69. С. 243–248. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.41>
4. Єдиний державний демографічний реєстр (ЄДДР). URL: <https://youcontrol.com.ua/topics/yedynyy-derzhavnyy-demohrafichnyy-reestr/>
5. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» 30 березня 2021 року № 1368-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2021, № 27, ст. 224. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1368-20#Text>
6. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 45, ст. 400. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Новіков Є. Цифровий суверенітет: концептуальні виклики та конституційні наслідки. *Конституційно-правові академічні студії*. 2024. № 1. С. 61–69. DOI: <https://doi.org/10.24144/2663-5399.2024.1.08>
9. Пивовар І. Захист персональних даних в ЄС та українське законодавство: тенденції зближення. *Права людини та демократія : зб. наук. ст. та тез за матеріалами наук.-практ. конф., присвяч. Дню Європи* (м. Харків, 9 трав. 2025 р.) / Каф. Жана Моне «Поглиблене вивчення цінностей та права ЄС: український контекст» ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2025. С. 238–241.
10. Питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>
11. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2013. № 51. Ст. 716. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text>

12. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2010. № 34. Ст. 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
13. Савчин М. Війна як виклик конституціоналізму. *Сучасний конституціоналізм: нові виклики, цінності та євроінтеграційні перспективи: матеріали круглого столу з нагоди Дня Конституції України (30 червня 2022 року)* / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2022. С. 54–57.
14. Тищенко І. Практика надання електронних послуг у сфері міграції та громадянства міграційною службою України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3 (124). С. 180–184. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-3-180-184>
15. Що таке eIDAS? Регламент ЄС про електронні підписи. URL: <https://www.agrello.io/uk/topics/security-compliance/shcho-take-eidas/>

REFERENCES

1. Bem M., Horodyskyi I. (2021). Zakhyst personalnykh danykh: pravove rehulivannia ta praktychni aspekty. *Naukovo-praktychnyi posibnyk [Personal Data Protection: Legal Framework and Practical Aspects. A Scientific and Practical Guide]*. Council of Europe Publishing F-67075 Strasbourg Cedex, 157 s. (in Ukrainian).
2. Verlos N. (2020). Konstytutsionalizatsiia tsyfrovyykh prav liudyny: vitchyzniana praktyka ta zarubizhnyi dosvid [The Constitutionalization of Digital Human Rights: Domestic Practice and International Experience]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, vol. 2, pp. 129–133. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2.2020.21> (in Ukrainian).
3. Haponov O. O. (2022). Teoretyko-pravovyi analiz normatyvno-pravovykh osnov rehulivannia administratyvno-pravovykh posluh, shcho nadaiutsia Derzhavnoiu mihratsiinoiu sluzhboiu Ukrainy [Theoretical and Legal Analysis of the Regulatory Framework Governing Administrative Services Provided by the State Migration Service of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pravo*, vol. 69, pp. 243–248 DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.41> (in Ukrainian).
4. Iedynyi derzhavnyi demohrafichnyi reiestr (IeDDR) [Unified State Demographic Register (USDR)]. Available at: <https://youcontrol.com.ua/topics/yedyny-derzhavny-demohrafichny-reiestr/>
5. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro Yedynyi derzhavnyi demohrafichnyi reiestr ta dokumenty, shcho pidtverdzhuiut hromadianstvo Ukrainy, posvidchuiut osobu chy yii spetsialnyi status» 30 bereznia 2021 roku № 1368-IX [Law of Ukraine «On Amendments to the Law of Ukraine “On the Unified State Demographic Register and Documents Confirming Ukrainian Citizenship, Certifying a Person’s Identity, or Their Special Status”]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2021, № 27, st. 224. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1368-20#Text>
6. Zakon Ukrainy “Pro elektronnu identyfikatsiiu ta elektronni dovirchi posluhy” 5 zhovtnia 2017 roku № 2155-VIII [Law of Ukraine “On Electronic Identification and Electronic Trust Services”]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2017, № 45, st. 400. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
7. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR [The Constitution of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 1996. № 30. St. 141. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Novikov Ye. (2024). Tsyfrovyy suverenitet: kontseptualni vyklyky ta konstytutsiini naslidky [Digital Sovereignty: Conceptual Challenges and Constitutional Implications]. *Konstytutsiino-pravovi akademichni studii*, vol. 1, pp. 61–69. DOI: <https://doi.org/10.24144/2663-5399.2024.1.08> (in Ukrainian)
9. Pyvovar I. (2025). Zakhyst personalnykh danykh v YeS ta ukrainske zakonodavstvo: tendentsii zblizhennia [Personal Data Protection in the EU and Ukrainian Legislation: Trends Toward Convergence]. *Prava liudyny ta demokratiia : zb. nauk. st. ta tez za materialamy nauk.-prakt. konf., prysviach. Dniu Yevropy (m. Kharkiv, 9 trav. 2025 r.) / Kaf. Zhana Mone “Pohlyblene vyvchennia tsinnosti ta prava YeS: ukrainskyi kontekst” ; Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv : Pravo*, pp. 238–241. (in Ukrainian).
10. Pytannia Yedynoho derzhavnogo vebportalu elektronnykh posluh ta Reiestru administratyvnykh posluh: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 04.12.2019 № 1137 [Issues Concerning the Unified State Web Portal for Electronic Services and the Register of Administrative Services]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>
11. Pro Yedynyi derzhavnyi demohrafichnyi reiestr ta dokumenty, shcho pidtverdzhuiut hromadianstvo Ukrainy, posvidchuiut osobu chy yii spetsialnyi status: Zakon Ukrainy vid 20.11.2012 № 5492-VI [On the Unified State Demographic Register and Documents Confirming Ukrainian Citizenship, Identifying a Person, or Attesting to a Person’s Special Status]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2013. № 51. St. 716. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text>
12. Pro zakhyst personalnykh danykh: Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 № 2297-VI. [On the Protection of Personal Data]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2010. № 34. St. 481. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
13. Savchyn M. (2022). Viina yak vyklyk konstytutsionalizmu [War as a Challenge to Constitutionalism]. *Suchasnyi konstytutsionalizm: novi vyklyky, tsinnosti ta yevrointehratsiini perspektyvy: materialy kruhloho stolu z nahody Dnia Konstytutsii Ukrainy (30 chervnia 2022 roku) / Kyivskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka. Kyiv*, pp. 54–57. (in Ukrainian).
14. Tyshchenkova I. (2023). Praktyka nadannia elektronnykh posluh u sferi mihratsii ta hromadianstva mihratsiinoiu sluzhboiu Ukrainy. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*, vol. 3 (124), pp. 180–184. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-3-180-184> (in Ukrainian).
15. Shcho take eIDAS? Rehlement YeS pro elektronni pidpisy [What is eIDAS? The EU Regulation on Electronic Signatures]. Available at: <https://www.agrello.io/uk/topics/security-compliance/shcho-take-eidas/>

Дата надходження статті: 18.08.2026

Дата прийняття статті до публікації: 15.09.2026

Дата публікації статті: 02.10.2026